

Safonau proffesiynol newydd ar gyfer athrawon addysg bellach ac ymarferwyr dysgu'n seiliedig ar waith

Ffurflen ymateb i ymgynghoriad

Dylid dychwelyd ymatebion erbyn 20 Gorffennaf 2017 at:

Claire Jones
Tîm Fframweithiau a Safonau Proffesiynol
Is-adran Cwricwlwm
Y Gyfarwyddiaeth Addysg
Llywodraeth Cymru
Parc Cathays
Caerdydd
CF10 3NQ

neu gellir cwblhau'r ffurflen yn electronig a'i hanfon i'r cyfeiriad isod:

e-bost: Safonau.FEWBL.Standards@cymru.gsi.gov.uk

Enw	Hayden Llewellyn
Sefydliad	Cyngor y Gweithlu Addysg

Dewiswch eich swydd

Ymarferydd addysg bellach ☐

Ymarferydd dysgu seiliedig ar waith ☐

Rheolwr addysg bellach ☐

Rheolwr dysgu seiliedig ar waith ☐

Arall (nodwch)

Amcanion, egwyddorion a'r model

Cwestiwn 1 – Ydych chi'n cytuno bod yr amcanion a'r chwe egwyddor allweddol y datblygwyd y safonau'n unol â nhw yn briodol fel sail ar gyfer datblygu'r safonau proffesiynol newydd hyn?

Cytuno	☒	Anghytuno	☐	Ddim yn cytuno nac yn anghytuno	☐
---------------	-------------------------------------	------------------	--------------------------	--	--------------------------

Sylwadau ategol

Rydym yn credu bod y nodau a'r egwyddorion yn gadarn, fodd bynnag, nid ydym yn argyhoeddedig bod y safonau fel y'u cynigiwyd yn cyd-fynd yn ddigonol â'r egwyddorion i allu i gyflawni'r nodau.

Cwestiwn 2 – Ydych chi'n cytuno gyda'r datganiad bod cymysgedd penodol o werthoedd, gwybodaeth a sgiliau, gyda'i gilydd, yn diffinio proffesiynoldeb ar waith a dysgu ansawdd uchel?

Cytuno	☒	Anghytuno	☐	Ddim yn cytuno nac yn anghytuno	☐
---------------	-------------------------------------	------------------	--------------------------	--	--------------------------

Sylwadau ategol

Ydym, rydym yn cytuno ac yn ychwanegu mai tacsonomiau tebyg yw'r norm a ddefnyddir yn gyffredin yn rhyngwladol o ran datblygu safonau proffesiynol ar gyfer gweithwyr proffesiynol addysg, er enghraifft yn yr Alban a nifer o wladwriaethau yn Awstralia.

Mae'r model hwn yn darparu eglurder, ond mae'n rhyfedd pam nad yw'r safonau wedi'u trefnu o dan y penawdau; 'Gwerthoedd, sgiliau, gwybodaeth.'

Cwestiwn 3 – Ydych chi'n cytuno bod y gwerthoedd, gwybodaeth a'r sgiliau'n cynrychioli'r gofynion priodol ar gyfer dysgu effeithiol iawn parhaus?

Cytuno	☐	Anghytuno	☒	Ddim yn cytuno nac yn anghytuno	☐
---------------	--------------------------	------------------	-------------------------------------	--	--------------------------

Sylwadau ategol

Er ein bod yn cymeradwyo'r ymdrechion a wnaed i gynhyrchu dogfen glir a chryno, mae perygl y bydd y safonau arfaethedig yn ymddangos yn 'sylfaenol' a gostyngol. Mewn lleoedd y maent yn ei ddarllen fel 'disgrifiad swydd' yn hytrach na safonau na fydd yn rhoi digon o le ymestyn nac yn annog datblygiad i weithwyr proffesiynol profiadol tu hwnt i'w blynyddoedd cyntaf yn y swydd.

Cwestiwn 4 – Ydych chi'n cytuno y bydd y datganiadau ymrwymiad personol a'r disgrifyddion ar gyfer athrawon addysg bellach/ymarferwyr dysgu seiliedig ar waith yn eu cefnogi i gymryd cyfrifoldeb am eu dysgu proffesiynol gydol gyrfa?

Cytuno	☐	Anghytuno	☐	Ddim yn cytuno nac yn anghytuno	✓
---------------	--------------------------	------------------	--------------------------	--	---

Sylwadau ategol

Mae'r Cyngor yn cytuno y bydd y datganiad ymrwymiad personol a'r disgrifyddion yn darparu fframwaith defnyddiol ar gyfer ymarferwyr i gymryd cyfrifoldeb am ddysgu proffesiynol gydol gyrfa, fodd bynnag, mae'n ystyried bod absenoldeb "arweinyddiaeth" o fewn y safonau yn esgeulustra i'r perwyl hwn.

Cwestiwn 5 – Yn eich barn chi pa mor dda fydd y safonau newydd yn eich cefnogi chi i fyfyrio ar eich arferion, a chynllunio'ch dysgu proffesiynol?

Sylwadau

N/A

Sefydliad/cyflogwr

Cwestiwn 6 – Beth yw'ch barn o ran pa mor dda fydd y safonau newydd yn cefnogi'ch sefydliad i annog y staff i fyfyrio ar eu harferion a datblygu dysgu proffesiynol, ar gyfer eu hunain ac ar gyfer y sefydliad?

Sylwadau

Mae'r Cyngor yn ateb cwestiynau 5 a 6 o safbwynt ei gofrestreion.

Fel corff proffesiynol, mae CGA yn credu bod rhaid i bob ymarferydd feddu ar yr wybodaeth, y sgiliau a'r profiad priodol i gynnal eu cofrestriad. Mae'r safonau newydd yn cynnig fframwaith defnyddiol i gynorthwyo ymarferwyr yn hyn o beth, fodd bynnag, mae'n rhaid cydnabod na fydd y safonau yn cyflawni'r amcan hwn ar eu pen eu hunain.

Mae'r Cyngor yn gweithio gyda swyddogion Llywodraeth Cymru i ymgorffori'r safonau newydd o fewn y Pasbort Dysgu Proffesiynol. Mae hwn yn gam pwysig gan fod y Pasbort yn offeryn y mae ymarferwyr yn bwriadu i'w defnyddio wrth gynllunio, cofnodi a myfyrio ar eu dysgu proffesiynol. Byddai'r Cyngor yn annog Llywodraeth Cymru i wneud defnydd llawn o fanteision y Pasbort wrth lansio'r safonau newydd ac yn annog ymarferwyr i 'gynllunio, cofnodi a myfyrio' yn eu herbyn.

Cwestiwn 7 – Hoffem wybod eich barn ar yr effeithiau y byddai'r safonau newydd yn eu cael ar yr iaith Gymraeg, yn benodol ar:

- i) gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg
- ii) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.

Pa effeithiau fydd y safonau newydd yn eu cael yn eich barn chi? Sut mae cynyddu effeithiau cadarnhaol neu liniaru effeithiau negyddol?

Sylwadau

Mae'r Cyngor yn nodi'r cyfeiriadau at iaith a diwylliant Cymru o fewn y safonau. Mae angen amlwg ar hwn. Mae'r Cyngor hefyd yn tynnu sylw at y rhan y bydd angen AB a Dysgu yn y Gwaith i'w chwarae o ran sicrhau bod Llywodraeth Cymru yn cyrraedd ei tharged ar gyfer 2050 o 1 filiwn o siaradwyr Gymraeg.

Cwestiwn 8 – Eglurwch hefyd sut gellid ffurfio neu newid y safonau arfaethedig:

- i) fel eu bod yn cael effeithiau cadarnhaol neu fwy o effeithiau cadarnhaol ar gyfleoedd pobl i ddefnyddio'r Gymraeg ac ar beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg
- ii) fel nad ydynt yn cael effeithiau andwyol ar gyfleoedd pobl i ddefnyddio'r Gymraeg ac ar beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.

Sylwadau

Cwestiwn 9 – Rydym wedi gofyn nifer o gwestiynau penodol. Os oes gennych chi faterion perthnasol nad ydym wedi rhoi sylw penodol iddynt, defnyddiwch y blwch isod i roi gwybod i ni amdanynt.

Mae'r Cyngor yn croesawu'r adolygiad a datblygiad y safonau ar gyfer athrawon AB a DSW ac yn ystyried bod hyn yn hen bryd gan ystyried y:

- ffocws newydd ar y sector wrth ddarparu diwygiadau Llywodraeth Cymru
- cyflwyno cofrestru a rheoleiddio proffesiynol i'r AB a sectorau Dysgu Seiliedig ar Waith

Cymeradwywn Lywodraeth Cymru am y modd clir a chryno y mae'r safonau wedi eu paratoi ac yn gobeithio y byddant yn cyfrannu at fwy o barch cydradd rhwng yr ysgol a'r sectorau dysgu seiliedig ar waith Addysg Bellach.

Wrth groesawu'r datblygiad hwn, rydym yn gwahodd Llywodraeth Cymru i ystyried y pwyntiau canlynol:

1. Fel corff safonau gyda chylch gwaith deddfwriaethol sy'n pwysleisio'n benodol bod gan CGA rôl sylweddol mewn safonau,

Prif amcanion CGA yn Neddf Rheoliadau Addysg (Cymru) 2014

(A) i gyfrannu at wella safonau addysgu ac ansawdd dysgu yng Nghymru, ac

(B) er mwyn cynnal a gwella safonau ymddygiad proffesiynol ymysg athrawon a phersonau sy'n cefnogi addysgu a dysgu yng Nghymru

Rydym yn gryf o'r farn y dylid perchen ar, datblygu a hyrwyddo safonau gan broffesiwn, trwy ei gorff proffesiynol sy'n gweithio gyda'i gofrestryddion a rhanddeiliaid. Mae hyn yn fodel a ddilynir yn llwyddiannus mewn nifer o awdurdodaethau yn y DU ac yn rhyngwladol. Yn wir, mae'n fodel y mae Llywodraeth Cymru wedi sefydlu ar gyfer gofal cymdeithasol yng Nghymru (drwy Ofal Cymdeithasol Cymru - Cyngor Gofal Cymru gynt) Byddai hyn, mewn theori, yn hawdd i'w gyflawni gan nad oes sail statudol yng Nghymru ar gyfer AB a DSW.

Mae'r sefyllfa bresennol lle mae gofyn i CGA i reoleiddio yn erbyn set o safonau proffesiynol nad yw'n berchen neu ddatblygu yn afreolaidd iawn yn rhyngwladol.

2. Rydym yn credu bod y safonau arfaethedig fel y cânt eu mynegi ar hyn o bryd yn creu rhai anawsterau ar gyfer CGA wrth gynnal ein cymhwyster i ymarfer gwaith, sy'n golygu asesu meysydd ymddygiad ymarferwyr a chymhwysedd.

Mae'r Cyngor yn nodi nad oes unrhyw gyfeiriad at y defnydd o'r safonau at ddibenion rheoleiddio yn y nodau a restrir ar dudalen 5 o'r ddogfen ymgynghori.

Rydym hefyd yn ystyried y dylid cyfeirio'n benodol at God Ymddygiad ac Ymarfer Proffesiynol y Cyngor ac y dylid ei gynnwys o fewn y safonau, gan ei gwneud yn glir bod disgwyliad ar aelodau cofrestredig i gadw at y Cod.

3. Mae'r Cyngor yn nodi bod y safonau ar gyfer athrawon ysgol, Addysg Bellach / Dysgu Seiliedig ar Waith a staff cymorth dysgu yn cael eu datblygu ar wahân. Teimlwn

fod hwn yn gyfle a gollwyd i amlygu gweledigaeth a rennir a'r wybodaeth graidd ac ymarfer cyffredin ar draws sectorau a lleoliadau addysgol. Byddai cynnwys Cod CGA yn yr holl safonau wedi bod yn un cam bach yn y cyfeiriad hwn. Wrth gydnabod bod ymarfer proffesiynol ar draws sectorau a rolau yn wahanol, byddem yn edrych ar gyfer safonau sy'n cydnabod, mynegi a galluogi'r ymarfer(wyr) proffesiynol sy'n ofynnol i ddarparu diwygio'r cwrwllwm newydd, yn ogystal â diwygiadau eraill Llywodraeth Cymru sy'n effeithio ysgolion ac ôl-16 / sectorau gorfodol, fel yr agenda Anghenion Dysgu ychwanegol a strategaeth iaith Gymraeg.

Rydym hefyd yn ymwybodol bod y safonau ar gyfer addysgu ac arweinyddiaeth ysgolion yn wahanol iawn i'r safonau AB a Dysgu yn gysyniadol ac wedi eu paratoi mewn ffordd sy'n allan o drefn â'r ddau AB a Dysgu yn y Gwaith safonau a modelau safonau eraill yn rhyngwladol.

4. Mae'r Cyngor o'r farn y dylid ystyried nifer fechan o welliannau i'r strwythur y safonau. Er enghraifft:
 - pam y cyfeirir at y safonau a gyflwynwyd yn "safonau **ac** ymrwymadau personol"?
 - mae'r defnydd o 'wreiddyn' ynghyd â datganiadau, er yn glir, hefyd yn cyfyngu'r hyn y gall y datganiadau fynegi;
 - a yw'r holl safonau'r un mor bwysig?
 - beth yw'r berthynas rhwng y datganiadau bwledi a'r datganiadau oddi tano?
 - Mae rhai safonau yn eang tra bod eraill yn rhagnodol, er enghraifft 'sgiliau proffesiynol priodol eraill', o'i gymharu â 'cyfrannu at rwydweithiau dysgu proffesiynol'
 - mewn mannau, mae'r safonau fel y'u cyflwynir yn ymddangos yn ailadroddus, ac mae'r geiriad yn drwsgl. Er enghraifft, sut y gall ymarferydd ddangos urddas tuag at eraill? Byddai hefyd yn anodd 'ystyried gwerthoedd eu hunain yn feirniadol ac ymarfer i wella dysgu (sic).'
5. Hoffwn wybod y rhesymau dros hepgor y materion penodol canlynol yn y safonau:
 - arweinyddiaeth
 - diogelu
6. Bydd angen i'r safonau gael canllawiau sy'n cydreddeg a meddu ar enghreifftiau penodol os ydynt i'w defnyddio yn effeithiol gan ymarferwyr a chyflogwyr. Hyderwn fod gan Lywodraeth Cymru'r bwriad i wneud hyn?